

Repositoris digitals

Disseny i implementació per a biblioteques, arxius i museus

3/4

Ciro Llueca
Sandra Reoyo

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya
23 d'octubre de 2012

Programa

1. **Què són els repositoris digitals i per a què serveixen** (Dimarts 16.10.12)
  - 1.1 Cultura *Open Access*: de la *serial crisis* a la resposta de la comunitat
  - 1.2 Tipus de repositoris: institucionals, cooperatius, temàtics, recol·lectors
2. **Disseny i implementació d'un nou repositori** (Dijous 18.10.12)
  - 2.1 Cobertura estratègica i legal: rere la coherència amb la institució i la llei
  - 2.2 Maquinari i programari: sistemes propietaris, lliures i a mida
3. **Difusió i avaluació** (Dimarts 23.10.12)
  - 3.1 Planificació dels processos de treball
  - 3.2 Publicació i promoció: objectiu "repositoris sostenibles"
  - 3.3 Avaluació: visibilitat, interoperabilitat i polítiques públiques
4. **Preservació digital** (Dijous 25.10.12)
  - 4.1 Estratègia: definint una política per al futur
  - 4.2 Tàctica: a l'espera de la solució global, algunes recomanacions

1. Què són els repositoris digitals i per a què serveixen (síntesi)

En síntesi (1)

- L'accés obert és un moviment que promou l'accés universal al coneixement finançat amb diners públics
- Va sorgir a Internet com a resposta a una sèrie de circumstàncies econòmiques i culturals que han afectat a les biblioteques, arxius i museus

En síntesi (2)

- Els repositoris digitals són “un conjunt de serveis prestats per una institució a su comunitat para recopilar, gestionar, difundir y preservar su producción digital a través de una colección organizada, de acceso abierto e interoperable”
(Barrueco et al., 2010)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (3)

- Serveixen per publicar a Internet, normalment amb accés lliure, una base de dades que inclou els documents digitals o digitalitzats que formen els fons i col·leccions relacionades amb una unitat d'informació
- Compartir i preservar!

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (4)

- Existeixen repositoris institucionals, cooperatius, temàtics i portals
- Existeixen passarel·les i sistemes que ofereixen accés a múltiples repositoris

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

2. Disseny i implementació d'un nou repositori (síntesi)

En síntesi (1)

- Les unitats d'informació han de conèixer la planificació estratègica de la institució (i participar, si és possible)
- Iniciar un procés de disseny i implementació d'un repositori digital ha de partir necessàriament d'un pla que sigui coherent amb l'entitat que finançarà i impulsarà la nova eina

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (2)

- Les lleis de propietat intel·lectual vigents en la majoria de països obliguen a obtenir permisos dels propietaris dels drets morals i/o materials per publicar en els repositoris, i en quins termes
- Els administradors de repositoris han de tenir el permís dels autors o propietaris dels drets per difondre les obres incloses

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (3)

- L'elecció entre un sistema local o extern de maquinari depèn de diversos factors, bàsicament econòmics
- Si la institució no té un equip informàtic estable i personal tècnic, serà més ràpid i econòmic començar ubicant el repositori en un sistema extern
- A llarg plaç, però, serà més car mantenir una estructura externa

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (4)

- L'elecció del programari es realitza en base al tipus de document a incloure i el volum previst d'usuaris
- No existeix un únic programari amb solucions per tots els casos
- DSpace, un programari lliure, és el més usat

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Programa

1. **Què són els repositoris digitals i per a què serveixen** (Dimarts 16.10.12)
  - 1.1 Cultura *Open Access*: de la *serial crisis* a la resposta de la comunitat
  - 1.2 Tipus de repositoris: institucionals, cooperatius, temàtics, recol·lectors
2. **Disseny i implementació d'un nou repositori** (Dijous 18.10.12)
  - 2.1 Cobertura estratègica i legal: rere la coherència amb la institució i la llei
  - 2.2 Maquinari i programari: sistemes propietaris, lliures i a mida
3. **Difusió i avaluació** (Dimarts 23.10.12)
  - 3.1 Planificació dels processos de treball
  - 3.2 Publicació i promoció: objectiu "repositoris sostenibles"
  - 3.3 Avaluació: visibilitat, interoperabilitat i polítiques públiques
4. **Preservació digital** (Dijous 25.10.12)
  - 4.1 Estratègia: definint una política per al futur
  - 4.2 Tàctica: a l'espera de la solució global, algunes recomanacions

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

3. Difusió i avaluació

- 16:00h Síntesi de la classes anteriors
- 16:15h Planificació dels processos de treball
- 16:45h Publicació i promoció
Objectiu "repositoris sostenibles"
- 18:00h Pausa
- 18:15h Avaluació: visibilitat, interoperabilitat i polítiques públiques
- 19:30h Estudi de cas repositori d'èxit: DDD (UAB)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

3.1. Planificació dels processos de treball

Planificació (1)

- Habitualment el personal en plantilla és el que es fa càrrec de la creació i manteniment del repositori
- És convenient detallar les tasques a dur a terme en el procés:
  - Coordinació
  - Metadades i càrrega d'objectes
  - Suport informàtic
  - Legal, Publicacions, Gestió acadèmica...

Planificació (2)

Planificació de tasques

Pla operatiu: implementar un repositori digital al servei de la institució o participar en un repositori ja existent

Actuacions prèvies: identificació i digitalització de la col·lecció segons les polítiques i els paràmetres establerts, consideració dels aspectes legals, selecció del sistema de metadades, implementació del maquinari i programari (si hem decidit crear un repositori propi), selecció dels serveis a oferir a l'usuari i assignació dels recursos humans

Actuació 1: ordenació de la col·lecció digital en un sistema de fàcil accés (tècnic)

Actuació 2: configuració dels detalls de la col·lecció en el repositori i dels perfils d'usuari (administrador/a)

Actuació 3: càrrega d'objectes digitals i assignació de metadades (tècnic)

Actuació 4: validació de la càrrega i publicació en obert (administrador/a)

Actuació 5: promoció del repositori (coordinador/a del repositori)

Actuació 6: avaluació del repositori (coordinador/a del repositori)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Planificació (3)

- La càrrega de documents digitals i la descripció dels mateixos depèn del programari del repositori
  - DSpace o EPrints treballen directament en un servidor extern
  - Amb CONTENTdm es treballa en local, en l'estació de treball de l'operador

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Planificació (4)

- Un administrador és el responsable de:
  - Definir les col·leccions (per formats, per temàtiques, per procedències)
  - Crear els perfils dels operadors (“submitters” a DSpace)
  - Preparar els permisos dels usuaris (accés lliure, restringit)
  - Dissenyar la interfície de consulta (imatge corporativa)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Planificació (5)

- Un operador és el responsable de:
  - Organitzar els fitxers (per pàgines, per documents)
  - Carregar els arxius
  - Assignar les metadades (administratives, descriptives, de preservació) o importar-les des d'altres catàlegs
  - Carregar l'objecte al servidor, supervisió oportuna

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Hispana

<http://hispana.mcu.es/>

Hispana

- Hispana (Ministerio de Cultura de España, 2010) reuneix les col·leccions digitals d'arxius, biblioteques i museus conformes a la iniciativa d'arxiu oberts que promou la Unió Europea. És, de facto, la *Europeana* espanyola
- És un agregador de continguts de 174 repositoris espanyols d'universitats, biblioteques digitals, museus, etc. Dóna accés a 3,4 milions de registres
- També manté un directori de 568 projectes de digitalització

3.2. Publicació i promoció

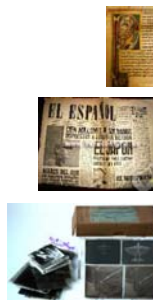
Publicació (1)

- En paral·lel a comptar amb cobertura estratègica i legal, i a definir les necessitats de maquinari i programari, és necessari:
  - Definir les col·leccions que formaran part del repositori (pensant en clau d'impacte)
  - Identificar els recursos necessaris per a la implementació
  - Determinar el sistema de metadades

Publicació (2)

- En el cas de col·leccions analògiques serà necessari un projecte previ de digitalització, que prioritzi:
  - Materials de major interès per la institució
  - Fragilitat
  - Singularitat
  - Interès per a la investigació (transcripcions, etc.)
  - Freqüència d'ús i consulta
  - Domini públic
  - Col·leccions completes
  - Requeriments especials de visualització
- L'ha digitalitzat alguna altra institució?

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Publicació (3)

- Un projecte de digitalització no és econòmic:
  - Tesi doctoral de 450 pàgines, 88€
  - Revista enquadernada en color de 50 pàgines, 26€
  - Revista enquadernada en blanc i negre de 50 pàgines, 15€
  - Col·lecció de 1.000 documents amb OCR, lliurament amb doble còpia (difusió + preservació), 650€
  - Col·lecció de 1.000 fotografies antigues, digitalitzades, descrites i carregades al repositori, 1.700€
- Comptem amb patrocini o subvencions?

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

BV Miguel de Cervantes

<http://www.cervantesvirtual.com/>

BV Miguel de Cervantes

- La Universitat d'Alacant es va plantejar al 1998 aplicar els seus coneixements tecnològics per crear amb un equip de filòlegs i informàtics una "biblioteca digital" de literatura en espanyol
- Aquesta va ser inaugurada al juny de 1999 amb 3.000 llibres digitalitzats
- Amb l'èxit obtingut, es va iniciar una fórmula de col·laboració pública-privada que ha resultat ser modèlica. Avui en dia és una fundació que ofereix en accés obert 130.000 documents de diverses biblioteques
- La col·lecció de difusió, dipositada en servidors d'Amazon, es complementa amb les còpies de seguretat per preservació, en la Universitat d'Alacant

Manuel Bravo és el seu director: "Queremos un portal de literatura en español accesible para todo el mundo, donde el valor añadido lo aportan los especialistas"

Publicació (4)

- Un repositori no és tal si no compta amb un número significatiu de documents i un creixement permanent
- En el disseny de la estratègia d'implementació del repositori:
  - Prova pilot
  - La producció de les primeres col·leccions
  - L'impacte del repositori en la comunitat

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Publicació (5)

- Fer sostenibles els repositoris és l'objectiu:
  - Que s'alimentin de manera autosuficient
    - Les polítiques afecten al comportament: el 62% dels autoarxius són per obligació; només el 20% són voluntaris (Alma Swan, 2011)
  - Que comptin amb financiació permanent
  - Que siguin usats i reconeguts
    - D'ús i re-ús lliure; d'accés immediat; connectats i connectables; amigables, fàcils d'usar (Alma Swan, 2011)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

RiuNet

Bienvenido a RiuNet

RiuNet es el Repositorio Institucional de la UPV, gestionado por la Biblioteca, cuyo objetivo es ofrecer acceso en Internet a la producción científica, académica y corporativa de la comunidad universitaria y garantizar su preservación.

RiuNet está pensado para que la Comunidad Universitaria archive su producción, personal o institucional, en el repositorio, dentro del movimiento internacional de Open Access.

Las colecciones están formadas por diferentes tipos de documentos, como objetos de aprendizaje (Polimedia, Laboratorios virtuales y artículos docentes), tesis doctorales, artículos de revistas, mapas, trabajos académicos, trabajos creativos, fondo patrimonial, material docente, multimedia, producción institucional, revistas electrónicas y actas de congresos.

Si desea depositar algún documento en RiuNet, póngase en contacto con la unidad de Nuevas Tecnologías de la Biblioteca, riunet@bib.upv.es, teléfono 34 96 387 70 66 ext. 78852.

En estos días se está cambiando la estructura de RiuNet, por ese motivo algunas colecciones pueden estar duplicadas o desaparecer transitoriamente. Para localizar los contenidos le recomendamos que consulte los índices del menú de la izquierda. Si tiene alguna consulta puede dirigirse a riunet@bib.upv.es o al teléfono 78852. Rogamos disculpen las molestias.

Buscar en RiuNet

Introduzca el texto a buscar en RiuNet

Comunidades en RiuNet

Elija una comunidad para listar sus colecciones

Docencia	[5327]
Institucional	[407]
Investigación	[1988]
Patrimonial	[45]

Refinar

Autor

Zurano Conches, Luis	(146)
Marín García, Sonia	(121)
Ramón Fernández, Francisca	(91)
Barranco Gregori, Sandra	(83)
Oliver Herrero, José Luis	(80)
Ribes Greus, María	(78)
Desamparados	(69)
Martínez Román, Javier	(68)
Andrés	(68)
Balat Gimeno, Rafael	(66)
Moreno Ramón, Héctor	(61)
Ibañez Aensio, Sara	(56)
... Ver Más	

Palabras clave

Campus de Vera	(206)
Campus de Gandia	(84)
rabat	(79)
Ate	(62)
Programación	(46)
Restauración de edificios	(44)
Diseño	(42)
Estructuras	(42)
Ingeniería Mecánica y de	
Materiales	(41)
Rehabilitación	(39)
... Ver Más	

<http://riunet.upv.es/>

RiuNet

- La Universitat Politècnica de València (UPV) és una universitat pública creada al 1968, amb seu a València. Té 2.855 professors i 36.000 estudiants (2010). Els seu pressupost anual és de 373 M€ (2011)
- El seu repositori, RiuNet, té l'objectiu d'arxivar la producció personal o institucional de la seva comunitat
- És exemplar pel volum del seu contingut educatiu: el 59% són d'aprenentatge i/o docència (Bueno, Hernández, 2011)
- DSpace, 7.771 documents

Lluca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (1)

- Les estratègies de comunicació han de considerar als dipositants potencials, així com als usuaris
- Establir aliances és imprescindible: directius, departaments paral·lels, unitats d'informació, altres repositoris, etc.
- Ús de la web social (amb un pla d'acció)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (2)

- Eines de promoció:
  - Contingut unit orientat a usuaris finals, amb materials de formació, instruccions i polítiques
  - Presentació clara amb els beneficis, per als investigadors i professors *senior*
  - Tallers a mida per fomentar l'ús del repositori
  - Arguments clars amb els beneficis per als usuaris finals (diferents rols / FAQs)
  - Enllaços incrustats al repositori des de la intranet i extranet de la universitat
  - Difusió de la informació (alertes, RSS, novetats, xarxes socials) en els canals de comunicació de la institució

(Holland, Denning, 2011)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (3)

- Motius per NO usar el repositori:
  - Varietat de repositoris, confusió
  - Falta de temps per aprendre aplicacions
  - Confusió sobre els drets d'autor
  - Por al plagi
  - Por a revelar l'estat de la investigació
  - Percepció psicològica de baixa qualitat dels materials dipositats
  - Dubte sobre si el material dipositat en el repositori es considera publicat

(Davis, Connolly, 2007)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (4)

- Incentius per al reclutament de continguts:
  - Reconeixement públic dels autors/usuaris ressaltant la seva tasca (llistes d'autors que més dipositen, events d'innovació docent, butlletins i memòries, etc.)
  - Reconeixement formal mitjançant registre i expedició de certificats dels repositoris
  - Reconeixement com mèrits d'investigació
  - Reconeixement a la qualitat i al valor dels seus materials (contingut, innovació, etc.)
  - Incentius econòmics als docents més actius i amb recursos educatius més populars i usats
  - Incentius econòmics per mèrits en la participació en el repositori

(Bueno, Hernández, 2011)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (5)

- Incentius per al reclutament de continguts:
  - Serveis per minimitzar l'esforç dels autors (captar continguts des dels gestors de recerca, digitalitzar versions impreses, generar metadades, etc.)
  - Informar als autors (estadístiques de visualització, descàrrega, impacte)
  - Assessorar sobre propietat intel·lectual

(Keefer, 2008; basado en Proudman 2008, Royster, 2007)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Promoció (6)

- La visibilitat professional del repositori:
  - Directoris: OAI Data providers, OpenDOAR, Buscarepositorios
  - Agregadors: DRIVER, OpenAire, DART, OAIster, Europeana, Hispana, Recolecta, Eureka, etc.
  - Ranking mundial de repositoris

The page lists registered OAI compliant repositories, organized through our [repository and collection map](#). Currently there are 1019 such repositories. The table may be sorted either by the repository Name, the base URL, or the [oai identifier namespace](#) (if defined, used as the [oai:identifier](#) scheme). For each repository you may view the registration record from the database, or, alternatively, if your browser can render XML, you may view an [identifiable record](#).

service providers can get an XML formatted list of base URLs of registered data providers from <http://www.openarchives.org/RepositoryList/index>

View	Repository Name	base URL (url)	oai:identifier namespace identifier (blank if not used)
Record	Identif	http://www.infomark.uni-stuttgart.de/cgi-bin/OAI/OAI.pl	infomark:uni-stuttgart.de
Record	Identif	http://open.metu.edu.tr/oai/2.0	open.metu.edu.tr
Record	Identif	http://pub.bu.ac.uk/oai/2.0	pub.bu.ac.uk
Record	Identif	http://open.metu.edu.tr/oai/2.0	www.metu.edu.tr
Record	Identif	http://www.uzh.ch/oai	uzh.rug.nl
Record	Identif	http://open.metu.edu.tr/oai/2.0	open.metu.edu.tr
Record	Identif	http://www.library.utoronto.ca/oai	www.library.utoronto.ca

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Ranking Web de Repositorios del Mundo

- El CSIC (Centro Superior de Investigaciones Científicas) és la major agència pública espanyola d'investigació científica (3a UE), amb 15.000 persones en plantilla (d'aquestes 3.000 són investigadors), genera el 20% de la producció científica espanyola
- Va signar la Declaració de Berlín al 2006
- El Cybermetrics Lab es dedica a l'anàlisi quantitatiu de Internet i els seus continguts, especialment d'aquells relacionats amb el procés de generació i comunicació acadèmica del coneixement científic
- Gestiona múltiples projectes, entre els quals el Ranking Web de Universidades del mundo i el Ranking Web de Repositorios del mundo

Isidro Aguillo és el seu responsable:

“El objetivo de un repositorio no es conseguir más visibilidad para la institución o la biblioteca, sino para los artículos que alberga.”
 •“El secreto para la buena visibilidad de un repositorio está en las 3C: Contenido, Contenido, Contenido”.

Ranking Web de Repositorios del Mundo

- Estableix una metodologia pròpia, construïda amb indicadors de presència a Internet i d'impacte o visibilitat hipertextual en els grans cercadors (Google, Yahoo, Bing):
  - Mida: número de pàgines recuperades
  - Visibilitat: número total d'enllaços externs rebuts (inlinks)
  - Fitxers rics: número de fitxers .pdf, .doc, .ppt, i ps
  - Scholar: càlcul del número total i d'articles recents (2006-)
- Inclou repositorios amb domini propi (repositori.cat; no www.xxx.cat/repositori) i de fonamentalment treballs científics

Ranking Web de Repositorios del Mundo

- Decàleg de bones pràctiques de posicionament:
  - Assignació URL (marca única)
  - Crear continguts (centrals + biblioteques + autors)
  - Convertir continguts (informes, literatura gris, etc.)
  - Interconnexió (present en la teva comunitat i xarxes)
  - Anglès (web i continguts)
  - Fitxers rics i multimèdia (pdf, ppt, wav)
  - Dissenys amigables per als cercadors (estètica vs pràctica)
  - Popularitat i estadístiques de qualitat (qui ens enllaça?)
  - Arxivatge i persistència (preservar els continguts antics)
  - Estàndards (Dublin Core, per exemple)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

3.3. Avaluació: visibilitat, interoperabilitat i polítiques públiques

Avaluació (1)

- Existeixen diverses guies per avaluar els repositoris
- Són eines a tenir en compte abans, durant i després de la implementació
- Alguns dels aspectes a avaluar: la visibilitat, accés a les polítiques del repositori, aspectes legals, interoperabilitat, etc.

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (2)

- Deutsche Initiative für Netzwerkinformation E.V. (DINI)
- Digital Repository Infrastructure Vision for European Research (DRIVER)
- La Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT) i la Red de Bibliotecas Universitarias (REBIUN):

José M. Barrueco, et al. "Guía para la evaluación de repositorios institucionales de investigación" (v. 1.0, diciembre 2010).

<http://www.recolecta.net/buscador/.../GuiaEvaluacionRecolectav1.0-1.pdf>

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (3)

- Barrueco, et al., 2010. Visibilitat:
  - Menció del repositori en la pàgina principal de la institució
  - Presència en directoris i recollidors
  - Nom normalitzat
  - URL amigable
  - Iniciatives per fomentar la visibilitat
  - Mínim del 75% en accés obert

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (4)

- Barrueco, et al., 2010. Polítiques:
  - Declaració sobre la missió i els objectius del repositori
  - Política pública sobre qui pot dipositar, que i en quins formats
  - Política pública sobre preservació de continguts
  - Política sobre re-ús de metadades
  - Oferta de contacte i assessorament visible

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (5)

- Barrueco, et al., 2010. Aspectes legals:
  - L'autor coneix els seus drets
  - L'autor dóna permís per difondre els seus documents
  - Existeix documentació que ajuda a l'autor a decidir
  - Les metadades exportades pel repositori inclouen informació sobre els drets

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (6)

- Barrueco, et al., 2010. Metadades:
  - Política d'indexació coneguda pels autors per aconseguir homogenització de les metadades descriptives
  - Sistema de classificació normalitzat
  - Exportació de metadades, a més de DC
  - Format de metadades tècniques i/o preservació

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (7)

- Barrueco, et al., 2010. Interoperabilitat:
  - Es proveeixen les metadades a través de l'OAI-PMH
  - Identificació dels recursos en obert en un set DRIVER
  - Es marquen els registres eliminats
  - Testimonis de reanudació d'OAI-PMH de mínim 24h
  - Correu electrònic de l'administrador disponible a *AdminEmail*
  - Camp *Description*
  - Vocabulari DRIVER en el camp *Type*

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (8)

- Barrueco, et al., 2010. Logs i estadístiques:
  - Estadístiques sobre l'ús dels documents emmagatzemats

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (9)

- Barrueco, et al., 2010. Seguretat i autenticitat:
  - Procediment sobre l'elaboració de còpies de seguretat
  - Ús d'identificadors persistents (DOIs, Handles, URNs, etc.)
  - Separació dels continguts per col·leccions

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (10)

- Criteris per l'avaluació d'interfícies de consulta:
  - Presència i qualitat de les ajudes
  - Possibilitat de consultes multilingües
  - Modalitats de cerca i llenguatges d'interrogació
  - Dispositius de correcció d'errors en cerques i suggerències a l'usuari
  - Presència i consulta d'índexs
  - Possibilitats de cerca en el text del recurs

(Sulé, Estivill, Gascón, 2011)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Avaluació (11)

- Criteris per l'avaluació d'interfícies de consulta:
  - Capacitat de refinar la cerca
  - Visualització de tesaurus i llistes, i control d'autoritats
  - Presentació dels resultats (ordenació i aplicació de filtres)
  - Serveis de difusió (alertes, etc.)
  - Exportació de referències

(Sulé, Estivill, Gascón, 2011)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Estudi de cas: DDD, el repositori institucional
espanyol número 1 del Ranking

DDD (1)

ddd.uab.cat

Dipòsit Digital de Documents (2)

- La Universitat Autònoma de Barcelona és una universitat pública creada al 1968. Té 3.500 estudiants, 3.500 professors, 83 titulacions de grau, 1.000 de formació permanent i 80 doctorats (2011). El pressupost és de 367 M€ (2010)
- La Biblioteca de la UAB va crear al 2006 el DDD (Dipòsit Digital de Documents), el seu repositori institucional, per recopilar, administrar i difondre els materials produïts per la institució
- Està situat en la primera posició espanyola del Ranking CSIC
- CDS Invenio, 73.000 registres. Majoritàriament de lliure accés (alguns restringits)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

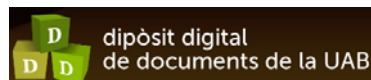
UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Dipòsit Digital de Documents (3)

- Objectius del repositori DDD:
  - Difondre els resultats de la investigació universitària
  - Incentivar la creació i ús de la producció científica pròpia
  - Millorar el control bibliogràfic
  - Impulsar l'edició electrònica
  - Augmentar la visibilitat dels documents i dels autors
  - Afegir valor als documents a través de citacions normalitzades, estadístiques de consulta, adreces permanents i mecanismes de preservació

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Dipòsit Digital de Documents (4)

Cristina Azorín és la seva responsable:

“Per crear un repositori cal lluitar contra les llegendes urbanes: no són fàcils de crear, no són econòmics, no son fàcils de mantenir, no sabem si duraran per sempre, i poden acabar amb els usuaris de les biblioteques” (2006)

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

Dipòsit Digital de Documents (5)

- Està estructurat en 9 col·leccions diferents:

- Materials de curs** (36,063)
 Exàmens (5,502) Guies de l'estudiant (18) Programes de curs (Guies docents) (30,481) Recursos docents (62)
- Libres i col·leccions** (2,113)
 Llibres (1,848) Capítols de llibres (89) Documents institucionals (51) Guies de Biblioteques UAB (103) Guió de ràdio (22)
- Documents de recerca** (6,862)
 Estudis (541) Patents (73) Prepublicacions (450) Tesis doctorals (2,865) Treballs de recerca i projectes de final de carrera (1,958) Working papers (975)
- Publicacions periòdiques** (1,788)
 Anuaris i memòries (547) Butlletins (1,039) Revistes (202)
- Articles** (24,208)
 Articles publicats (24,208)
- Jornades i congressos** (532)
 Ponències i comunicacions (396) Pòsters (34) Presentacions (112)
- Documents gràfics** (5,594)
 Cartells (5,287) Fotografies (93) Mapes (83) Postals (131)
- Multimèdia** (627)
 Àudio (107) Exposicions de les Biblioteques UAB (321) Vídeos (199)
- Fons personals** (10,145)
 Bernard Lesfargues (336) David Rosenthal (6) Ferran Sunyer i Balaguer (1,159) Jordi Arbonès (946) José Agustín Goytisolo (4,116) Pedro Pascual (1,451) Pere Calders (2,131)

Dipòsit Digital de Documents (6)

- El repositori s'alimenta per:
  - Autoarxiu
  - Còpia de registres del catàleg de la UAB, més el propi document
  - Recol·lecció de les metadades procedents de repositoris consorciats
  - Càrregues de bases de dades de digitalitzacions retrospectives

“Hem de reconèixer que el creixement dels repositoris respon principalment a la tasca constant del personal de les biblioteques, més que a les polítiques d'autoarxiu de docents i investigadors” (Azorín et al., 2010).

Llueca & Reoyo. Repositoris digitals. COBDC oct 2012.

En síntesi (1)

- En paral·lel a comptar amb cobertura estratègica i legal, i a definir les necessitats de maquinari i programari, és necessari:
  - Definir les col·leccions que formaran part del repositori (pensant en clau d'impacte)
  - Identificar els recursos que ens calen per a la implementació
  - Determinar el sistema de metadades, essencial per a la seva futura interoperabilitat i visibilitat

En síntesi (2)

- La majoria de repositoris compten amb el protocol d'interoperabilitat creat per la Open Archives Initiative, el Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH)
- Aquest protocol serveix per capturar (si el repositori és agregador) o proveir (si és proveïdor) metadades de/a altres repositoris

En síntesi (3)

- Les estratègies de comunicació han de considerar als dipositants potencials i també als usuaris
- Establir aliances és imprescindible: directius, departaments paral·lels, unitats d'informació, altres repositoris, etc.
- Ús de la web social (amb un pla d'acció)

En síntesi (4)

- Existeixen diverses guies per avaluar els repositoris
- Són eines a considerar abans, durant, i després de la implementació
- Alguns dels aspectes a avaluar: la visibilitat, accés a les polítiques del repositori, aspectes legals, interoperabilitat, etc.

Lectura recomanada

- Miguel Ferreira, Ana Alice Baptista, Eloy Rodrigues, Ricardo Saraiva (Universidade do Minho, Portugal). "Carrots and sticks: some ideas on how to create a successful institutional repository". *D-Lib Magazine*, vol. 14, num. 1-2 (Jan-Feb 2008). <http://www.dlib.org/dlib/january08/ferreira/01ferreira.html>

Fins dijous!

Ciro Lluca, clluca@gmail.com
Sandra Reoyo, sandra.reoyo.tudo@gmail.com

